

Київський національний університет будівництва і архітектури

Леся ВОЛОШИНА

«УДОСКОНАЛЕННЯ СТАНУ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА»

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня
«Бакалавр» за ОП «Економіка підприємства»

Науковий керівник:
кандидат економічних наук, доцент
Цифра Т. Ю.

Актуальність теми

Будь-який господарюючий суб'єкт потребує джерел коштів для того, щоб фінансувати свою діяльність, як у плані поточних операцій, так і з позицій перспективи. Фінансові результати діяльності підприємства безпосередньо залежать від складу джерела фінансування, способів їх мобілізації, структури та ефективності використання. В останні роки проблемам формування та управління фінансовими ресурсами приділяється значно менша увага. Проте пошук джерел діяльності підприємства необхідний для фінансового забезпечення розширеного відтворення, підвищення ефективності функціонування та створення умов безперервності фінансових потоків на мікрорівні.

Мета кваліфікаційної роботи

ґрунтується на дослідженні теоретичних положень, а також методичних рекомендацій і практичних заходів підвищення дієвості застосування фінансових ресурсів підприємства

Об'єкт дослідження

є процес вивчення особливостей удосконалення стану фінансових ресурсів підприємства та пошук шляхів покращення дієвості їх використання

Завдання роботи:

З ціллю досягнення зазначеної мети було поставлено та вирішено такі завдання:

- дослідити економічну сутність фінансових ресурсів та їх класифікацію;
- обґрунтувати систему керування фінансовими ресурсами підприємства;
- здійснити загальну характеристику фінансово-господарської діяльності підприємства;
- проаналізувати структуру і склад фінансових ресурсів;
- оцінити ефективність використання фінансових ресурсів;
- визначити і обґрунтувати резерви покращення дієвості використання фінансових ресурсів;
- здійснити економіко-математичне обґрунтування оцінювання дієвості керування фінансовими ресурсами підприємства.

Фінансові ресурси підприємств представляють собою сукупність фондів грошових коштів, що знаходяться в розпорядженні підприємств і використовуються ними для забезпечення ефективності своєї діяльності

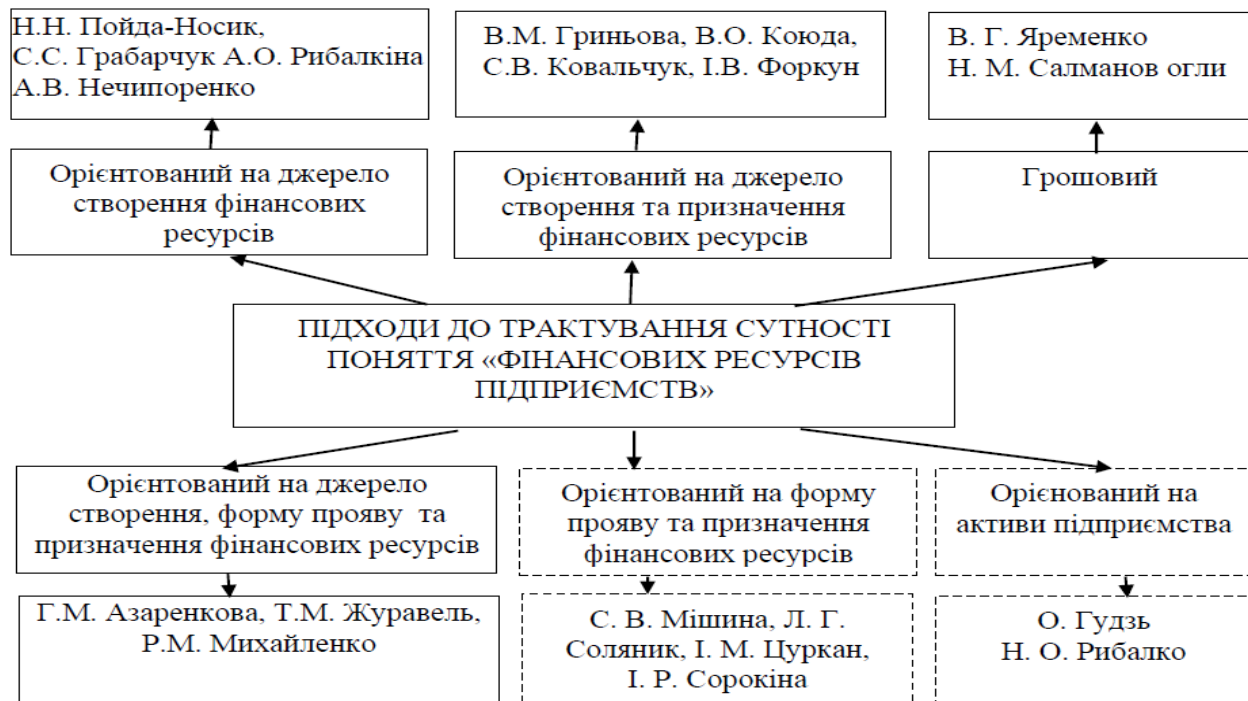

Рисунок 1.1 – Підходи до трактування сутності поняття «фінансові ресурси підприємств»

Джерело: систематизовано та доповнено автором

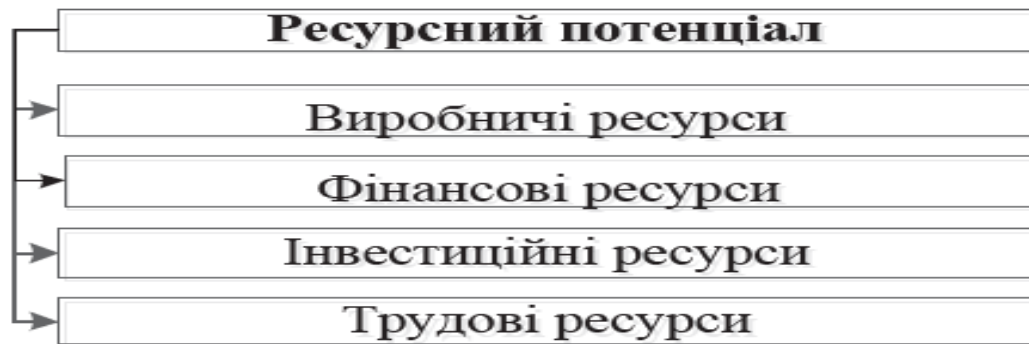
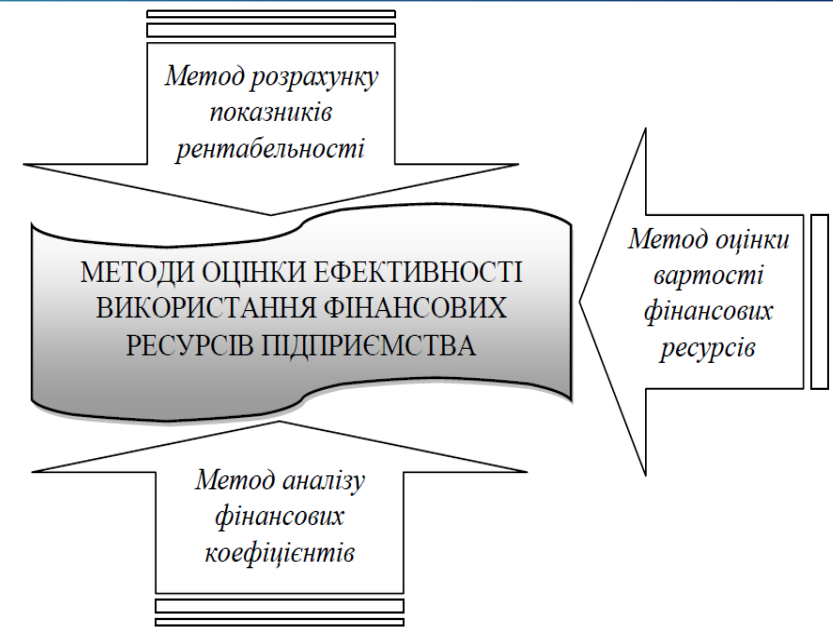
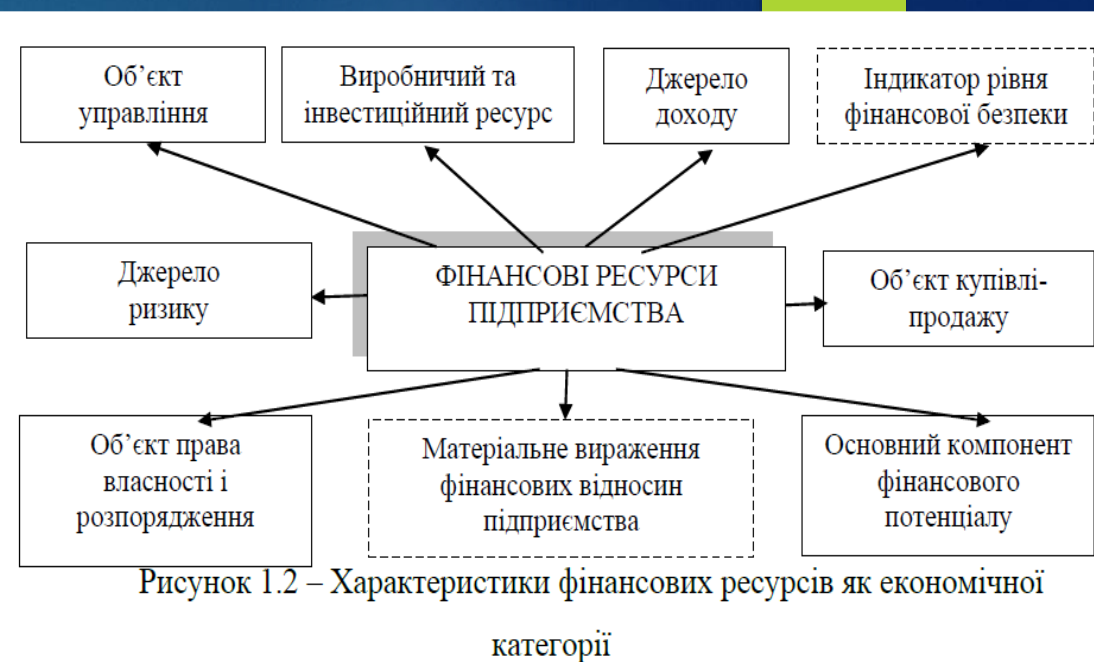
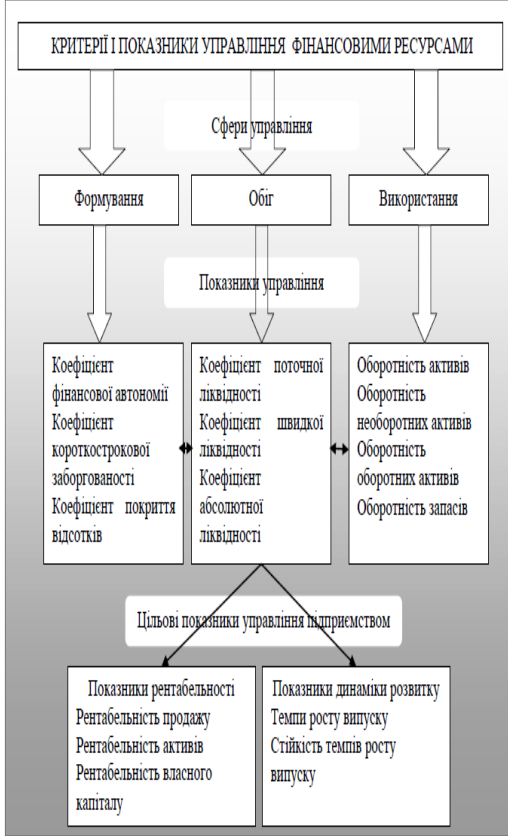

Рис. 1. Структура ресурсного потенціалу

НАЗВА КОМПАНІЇ

ТОВ "ІНЖ-СТРОЙ"

ЗА ДАНИМИ РЕЄСТРУ БУДІВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗАВЕРШЕНІ ОБ'ЄКТИ

1

ЗАГАЛЬНИЙ САРЕХ

0 грн

0,0% з 1 об'єктів

ЗАГАЛЬНА ПЛОЩА

22.4 тис м²

100,0% з 1 об'єктів

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

Дані про загальні капітальні витрати (CAPEX) і загальну площу виконаних робіт представлені не по всіх об'єктах що введені в експлуатацію, тому представлені агреговані показники не в повній мірі відображають масштаб діяльності компанії.

ЗА ДАНИМИ ЕЛЕКТРОННОЇ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ PROZORRO

ЗАВЕРШЕНІ ЛОТИ

6

ЛОТИ ЗА РОКАМИ (2015-2021)

ЗАГАЛЬНА ВАРТІСТЬ ЛОТІВ

93.79 млн грн

ВАРТІСТЬ ЛОТІВ (2015-2021)

ПОВНЕ НАЙМЕНУВАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ІНЖ-СТРОЙ"

СКОРочЕНА НАЗВА

ТОВ "ІНЖ-СТРОЙ"

СТАТУС ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

зареєстровано

КОД ЄДРПОУ

42613065

ДАТА РЕЄСТРАЦІЇ

08.11.2018

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА

Цуркан Броніслав Васильович

Управління капіталом підприємства

принципи

фінансова політика

ефективність використання

управлінські рішення

методи

Склад і структура будівельної продукції в ТОВ «Інж-Строй»

Вид продукції	2018р.		2019 р.		2020 р.		2021 р.		2022 р.	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
дорожні	11538,7	46,81	6455,5	17,39	9241,6	28,85	9585,1	26,24	11293,0	27,93
експлуат. утр.	3360,3	13,63	2206,0	5,94	1829,3	5,71	4078,4	11,16	1057,9	2,62
капремонт	963,9	3,91	21,04	0,06	168,2	0,53	277,0	0,76	67,3	0,17
	0	0,00	260,1	0,70	450,6	1,41	100,9	0,28	514,9	1,27
середній ремонт доріг	532,0	2,16	7592,0	20,45	6600,2	20,60	852,6	2,33	6179,8	15,28
офісні будівлі	5727,2	23,32	17823,4	48,01	10790,6	33,68	21134,7	57,85	16503,7	40,82
житлове	22122,1	89,74	34358	92,55	29080,5	90,77	36028,7	98,62	35616,6	88,09
	2528,1	10,26	2765,6	7,45	2956,3	9,23	504,4	1,38	4815,4	11,91
склади	2528,1	10,26	2765,6	7,45	2956,3	9,23	504,4	1,38	4815,4	11,91
капремонт	24650,2	100	37123,6	100	32036,8	100	36533,1	100	40432	100

Коефіцієнтний аналіз

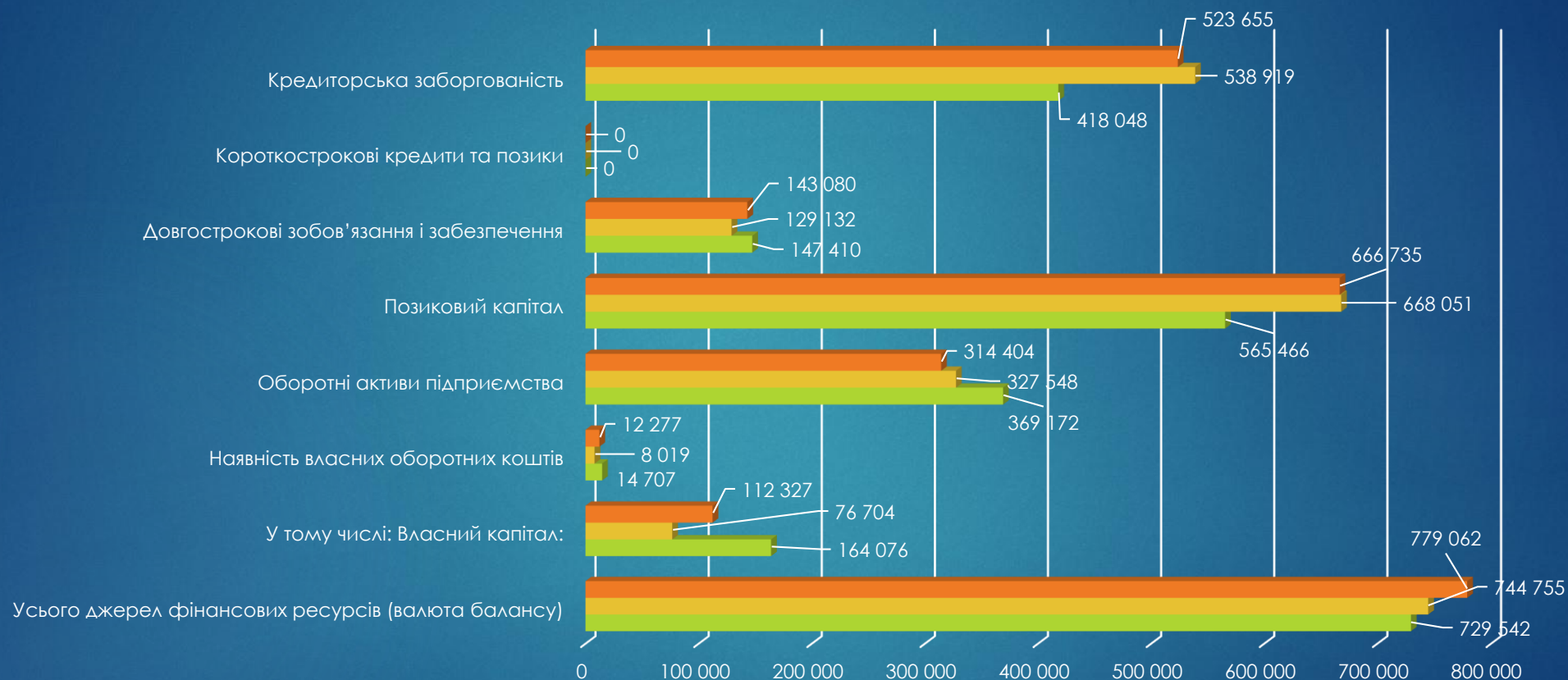
Провідний метод аналізу ефективності використання капіталу організації, що застосовується різними групами користувачів: менеджерами, аналітиками, акціонерами, інвесторами, кредиторами та ін.

Відомо безліч таких коефіцієнтів, тому для зручності розділимо їх на кілька груп:

- коефіцієнти оцінки руху капіталу підприємства;
- коефіцієнти ділової активності;
- коефіцієнти структури капіталу;
- коефіцієнти рентабельності та ін.

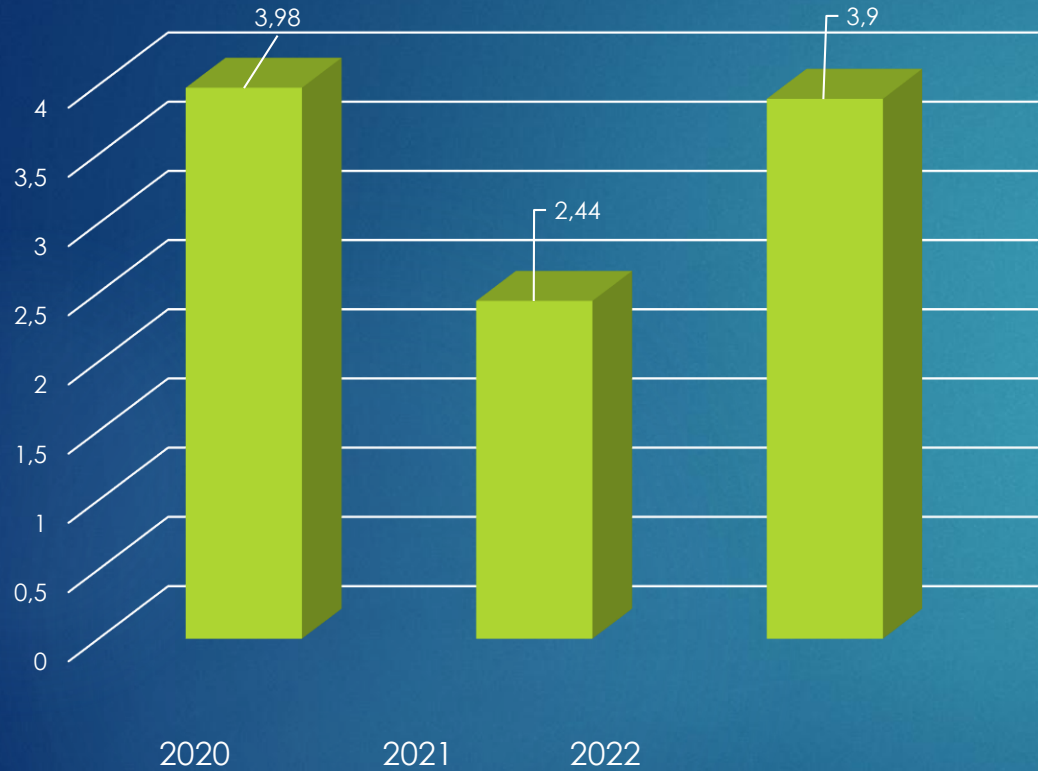

Аналіз складу, динаміки та структури джерел фінансових ресурсів ТОВ "ІНЖ-СТРОЙ" за 2020-2022 рр. на кінець року

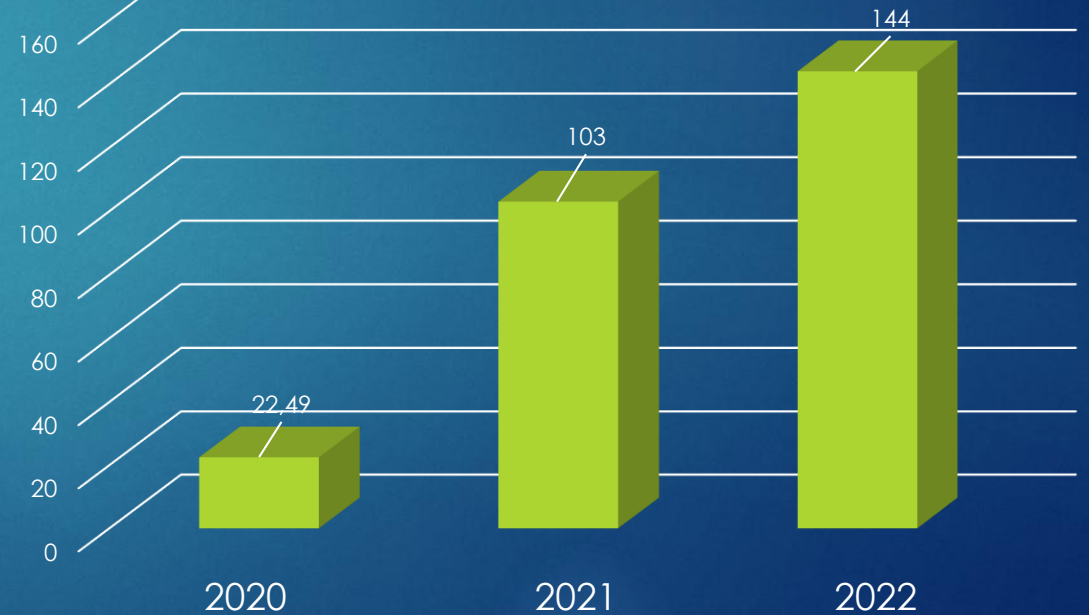

№ п/п	Показники	Роки			Відхилення (+, -)			
		2020р.	2021р.	2022р.	у сумі, тис. грн		у %	
					2020-2021 рр.	2021-2022 рр.	2020-2021 рр.	2021-2022 рр.
1.	Усього джерел фінансових ресурсів (валюта балансу)	729 542	744 755	779 062	+15 213	+34 307		
2.	У тому числі: Власний капітал:	164 076	76 704	112 327	-87 372	+35623		
2.1	Наявність власних оборотних коштів	14 707	8 019	12 277	- 6 688	+4 258		
3.	Оборотні активи підприємства	369 172	327 548	314 404	- 41 624	-13 144		
4.	Позиковий капітал	565 466	668 051	666 735	+102 585	-1 316		
4.1	Довгострокові зобов'язання і забезпечення	147 410	129 132	143 080	-18 278	+13 948		
4.2	Короткострокові кредити та позики	-	-	-	-	-	-	-
4.3	Кредиторська заборгованість	418 048	538 919	523 655	+120 871	-15 264		
5.	Коефіцієнт фінансової незалежності, %	22,49	103	144			80,51	41
6.	Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами, %	3,98	2,44	3,9			-1,54	1,46
7.	Коефіцієнт фінансового ризику (плече фінансового важеля)	345	871	594			526	-277
8.	Коефіцієнт фінансової стійкості, %	42,69	27,63	32,78			-15,06	5,15
9.	Коефіцієнт фінансування	29,01	11,48	16,84			-17,53	5,36

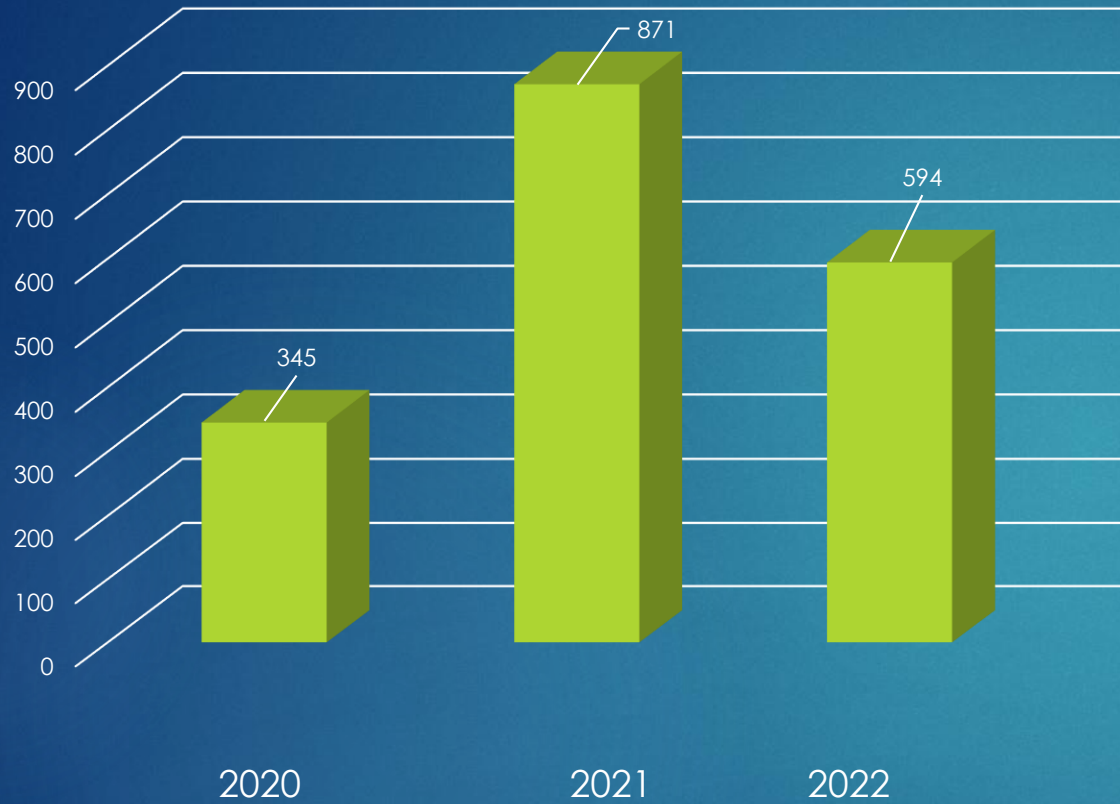
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами

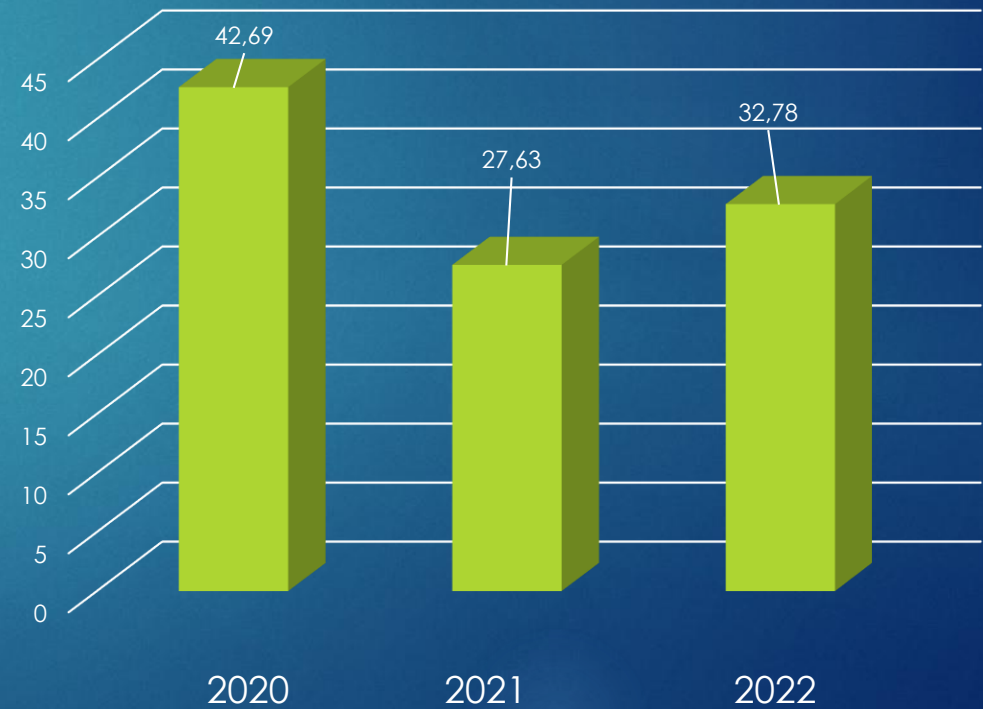
Коефіцієнт фінансової залежності

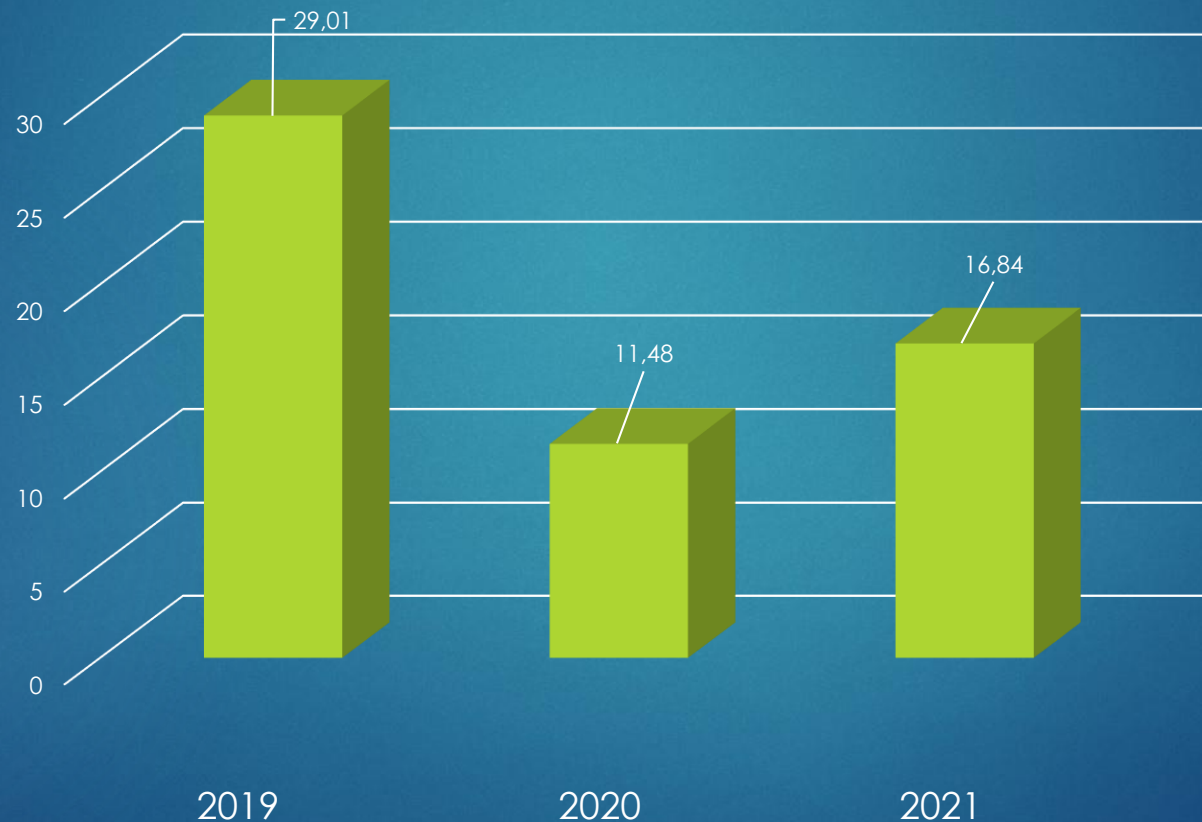
Коефіцієнт фінансового ризику

Коефіцієнт фінансової стійкості

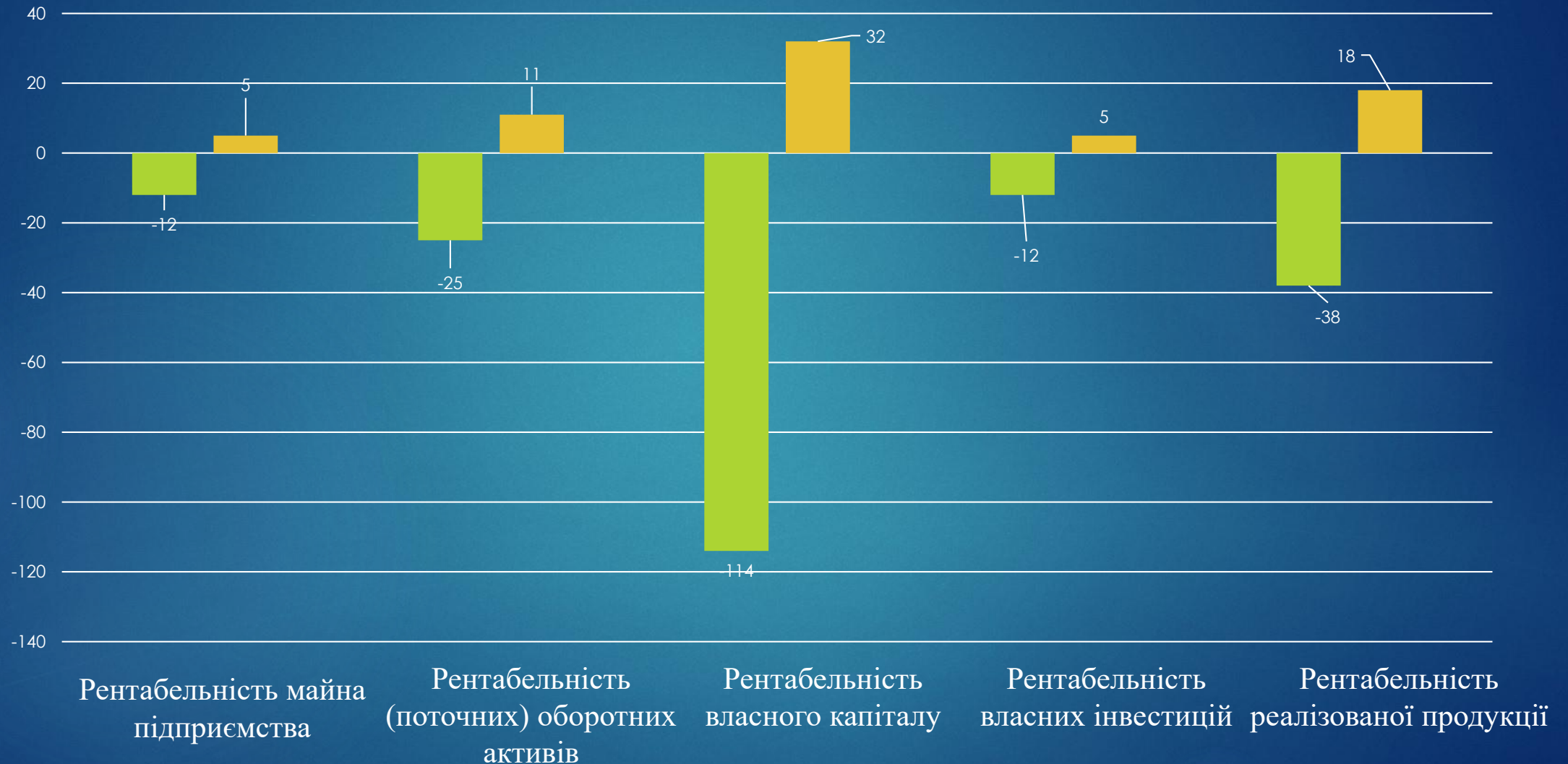

Коефіцієнт фінансування

Коефіцієнт фінансової стійкості розраховується як співвідношення суми власного капіталу і довгострокових зобов'язань до суми пасивів. Значення коефіцієнта вказує, яку частку активів компанія здатна фінансувати за рахунок постійного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі.

Аналіз показників рентабельності капіталу за 2020-2021 рр.

№ п/п	Показники	Роки		Зміна показника (+, -)	
		2020р.	2021р.	тис.грн	%
1.	Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	-87 346	35 627	122 973	
2.	Виручка від реалізації продукції, тис. грн.	232 303	196 250	-36 053	
3.	Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	348 360	320 976	-27 394	
4.	Середня вартість активів, тис. грн.	737 148,5	761 908,5	24 760	
5.	Короткострокові зобов'язання, тис. грн	-	-	-	
6.	Власний капітал, тис. грн.	76 704	112 327	35623	
7.	Рентабельність майна підприємства (сукупного капіталу), %	-12	5		17
8.	Рентабельність (поточних) оборотних активів, %	-25	11		36
9.	Рентабельність власного капіталу, %	-114	32		146
10.	Рентабельність власних інвестицій, %	-12	5		17
11.	Рентабельність реалізованої продукції, %	-38	18		56

Шляхи підвищення ефективності управління структурою капіталу підприємства

Моделі визначення оптимальної структури капіталу підприємства

1

За критерієм максимізації прогнозованої фінансової рентабельності

Сутність: базується на розрахунку ефекту фінансового левериджу: компанія зацікавлена в зростанні рентабельності активів і рентабельності власного капіталу.

Переваги

Дозволяє рахувати зростання вартості власного капіталу, визначити фінансову стійкість та ступінь фінансового ризику, використовується для визначення сукупного ризику підприємства.

Недоліки

Відсутня можливість визначити співвідношення власного і позичкового капіталу.

2

За критерієм мінімізації вартості капіталу

Сутність: заснований на попередній оцінці вартості власного та позичкового капіталу при різних умовах його залучення.

$$WACC = \sum_{i=1} W_i R_i$$

Переваги

Дозволяє вибрати найдешевше співвідношення між джерелами фінансування компанії.

Недоліки

У формулі WACC не відображені галузеві і інші види ризиків. Складність при розрахунку WACC полягає в розрахунку ціни одиниці капіталу, одержаного з конкретного джерела фінансування.

3

За критерієм мінімізації рівня фінансових ризиків

Сутність: заснований на диференційованому виборі джерел фінансування складових частин активів компанії, в залежності від власного ставлення засновників та менеджменту до фінансових ризиків

Переваги

Дозволяє оптимізувати джерела фінансування капіталу компанії, визначити політику фінансування активів, визначити співвідношення між джерелами фінансування капіталу.

Недоліки

Застосовується для визначення співвідношення лише між постійними джерелами фінансування (оборотними і необоротними активами), не розкриває співвідношення між власним і позичковим капіталом

Розрахунок оптимізації структури капіталу за критерієм рівня фінансової стабільності за видами виконаних робіт в I кварталі 2022р. ТОВ «Інж-Строй»

Процес оптимізації структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності

№	Показники	За видами робіт, тис. грн.					
		Будівельні	Сантехнічні	Оздоблювальні	Проектні	Ремонтні	Реконструкції
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Власний капітал	3498,0	2649,0	2116,0	1968,0	4283,0	2698,0
2	Обсяг позикового капіталу	112,0	365,0	24,0	695,0	258,0	241,0
3	Загальний обсяг капіталу (ряд. 1 + ряд. 2)	3610,0	3014,0	2140,0	2663,0	4541,0	2939,0
4	Коефіцієнт фінансового важеля	0,000	0,250	0,500	1,000	1,500	2,000
5	Рентабельність активів, %	2,48	3,56	2,18	4,16	4,57	3,18
6	Мінімальна процентна ставка за кредит, %	25,0	27,0	24,0	25,0	27,0	23,0
7	Мінімальна процентна ставка з урахуванням премії за кредитний ризик, %	26,5	26,0	25,7	26,4	26,1	36,8
8	Бухгалтерський прибуток з урахуванням процентів за кредит (ряд. 3 × ряд. 5 : 100)	89,53	107,30	46,65	110,78	207,52	93,46
9	Сума процентів за кредит (ряд. 2 × ряд. 6 : 100)	28,0	98,55	5,76	173,75	69,66	55,43
10	Бухгалтерський прибуток без урахування суми процентів за кредит (ряд. 8 – ряд. 9)	61,53	8,75	40,89	-62,97	137,86	38,03
11	Ставка податку на прибуток	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18
12	Сума податку на прибуток (ряд. 10 × ряд. 11)	11,08	1,58	7,36	0	24,81	6,85
13	Чистий прибуток (ряд. 10 – ряд. 12)	50,45	7,17	33,53	-62,97	113,05	31,18
14	Чиста рентабельність власного капіталу (ряд. 13 : ряд. 1 × 100), %	1,44	0,27	1,58	0	2,64	1,16

В роботі проведено оптимізацію структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності. Для таких розрахунків був обраний критерій, який найбільш повно відображає вплив ефективності сформованих джерел фінансування на збільшення доходності вкладених власниками коштів, тобто максимізації фінансової рентабельності. Також для проведення таких оптимізаційних розрахунків використовується механізм фінансового важеля.

Оцінка оптимізації структури капіталів за критеріями рівня фінансової рентабельності наведена на слайді. Як бачимо з наведеної таблиці, найбільший приріст чистої рентабельності власного капіталу (2,64%) був отриманий при виконанні ремонтних робіт. Найменший приріст та збиток приносять проектні роботи.. Коефіцієнт фінансового важеля досягнув свого оптимального значення 1,000 у всіх видах робіт, що визначає співвідношення позикового та власного капіталу в пропорції 90/90, наступні позики у подальшому будуть недоцільні. Необхідна умова приросту чистої рентабельності власного капіталу: рентабельність активів більша від середньої відсоткової ставки за кредит. Отже, здійснення таких розрахунків з використанням механізму фінансового важеля дає змогу визначити оптимальну структуру капіталу, яка приводить до максимізації рівня фінансової рентабельності. Тобто всі оцінені варіанти, окрім проектних робіт можуть працювати без позикових коштів.

Економіко-математична оцінювання ефективності управління фінансовими ресурсами ТОВ «Інж-Строй»

Вихідні дані для здійснення моделювання за матеріалами ТОВ

«Інж-Строй»

Роки	КП	КФН	КОК	РП	РВК
2018	1,30	0,45	1,3	0,16	0,24
2019	1,14	0,43	1,34	0,15	0,21
2020	1,01	0,39	1,59	0,01	0,05
2021	0,96	0,37	2,21	0,02	0,03
2022	0,91	0,45	2,33	0,03	0,07

Враховуючи вищенаведене запишемо вигляд економетричної моделі наступним чином:

$$\begin{matrix} \text{КП} & & \text{95КФН} & & \text{3КОК} & & \\ \text{РВК} & & \text{12КП} & & \text{49РП} & & \end{matrix} \quad (3.2)$$

КП – коефіцієнт покриття;
КФН – коефіцієнт фінансової незалежності ;
РП – рентабельність продажу;
РВК - рентабельність власного капіталу

Оцінювання адекватності моделі залежності РВК від КП і РП для ТОВ

«Інж-Строй»

Варіація	Ступені вільності	Квадратів сума	Середня квадратів сума	F- критерій Фішера	Вагомість F- критерія Фішера
Регресія	4	0,13	0,04	15992,82	8,89x10
Залишок	8	3,2x	0,0003x10		
Загальна	12	0,13			

Розрахункове значення коефіцієнтів залежності КП від КОК і КФН для

ТОВ «Інж-Строй»

Фактор	Похибка стандартна	Коефіцієнт	P- значення	t- статистика	Межа верхня 95%	Межа нижня 95%
КП перетин	0,05	1,01	2,34x10	13,95	1,17	0,83
КФН змінна	0,19	0,91	0,0002	7,21	1,29	0,68
КОК змінна	0,01	-0,1	4x10	-13,75	-0,15	-0,31

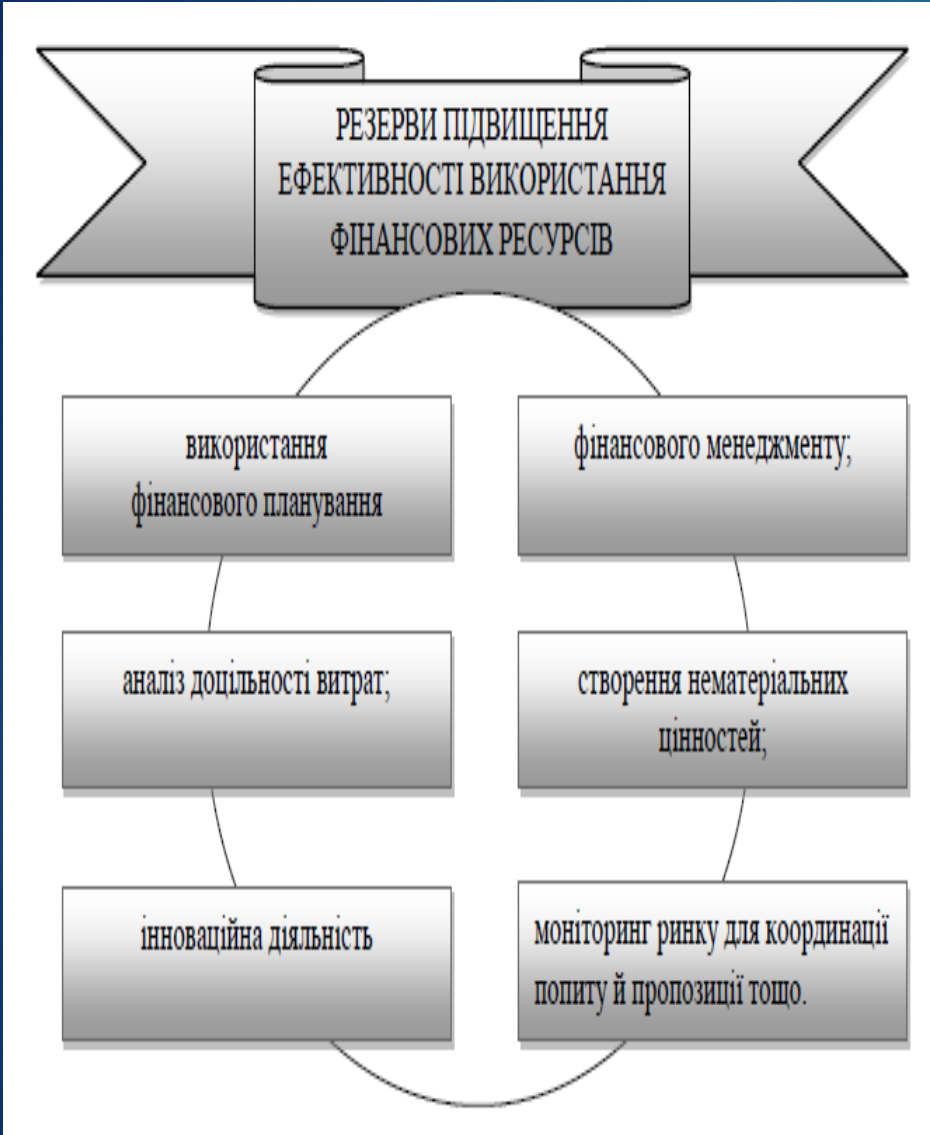
Оцінювання адекватності моделі залежності КП від КОК і КФН для

ТОВ «Інж-Строй»

Варіація	Ступені вільності	Квадратів сума	Середня квадратів сума	F- критерій Фішера	Вагомість F- критерія Фішера
Регресія	4	0,12	0,04	124,32	2,12x10
Залишок	8	0,005	0,0003		
Загальна	12	0,13			

Аналізуючи економетричну модель наголосимо на тому, що збільшення коефіцієнта покриття на 0,95 пунктів є можливим в результаті збільшення коефіцієнта фінансової незалежності на 1 пункт. Зменшення покриття коефіцієнта на 0,2 можливе за рахунок зростання оборотності коефіцієнта капіталу на 1. Збільшення коефіцієнту рентабельності капіталу власного на 1,49 можливе в результаті зростання продажу рентабельності і зниження на 0,15 пунктів в результаті збільшення коефіцієнта покриття на 1.

ВИСНОВКИ

З метою удосконалення стану фінансових фінансових ТОВ «Інж-Строй», а також підвищення ефективності їх використання пропонуємо наступне:

1. Для збільшення дієвості використання фінансових ресурсів ТОВ є побудова його виробничої програми з урахуванням найбільш раціонального використання фінансових ресурсів підприємства. Механізм розподілу прибутку ТОВ «Інж-Строй» має будуватися таким чином, щоб сприяти створенню умов по найбільш раціональному використанні коштів на розвиток підприємства, приймаючи до уваги показники рівнів фондів та енергоозброєності, оборотності оборотних коштів, продуктивність праці.
2. Застосовувати економіко-математичне моделювання ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства. Аналізуючи економетричну модель наголосимо на тому, що збільшення коефіцієнта покриття на 0,95 пунктів є можливим в результаті збільшення коефіцієнта незалежності фінансової на 1 пункт. Зменшення покриття коефіцієнта на 0,2 можливе за рахунок зростання оборотності коефіцієнта капіталу на 1. Збільшення коефіцієнту рентабельності капіталу власного на 1,49 можливе в результаті зростання продажу рентабельності і зниження на 0,15 пунктів в результаті збільшення коефіцієнта покриття на 1.
3. Для прийняття рішень керівництвом відносно накопичення дієвості застосування фінансових ресурсів важливо здійснювати повний аналіз цих ресурсів. Необхідно оцінити динаміку, склад, структуру та формування ресурсів фінансових. Дані операції проводяться для того, щоб виявити слабкі сторони в керуванні ресурсами фінансовими і зрозуміти, де саме потрібно дієвість підвищувати. Проведений аналіз фінансових ресурсів підприємства дає можливість сформулювати систему керування ліквідністю, яка включає наступне: планування грошових потоків. Планування є важливою функцією у циклі керуванні ресурсами фінансовими.

Дякую за увагу!

Миру
та
Перемоги!!!